

ประวัติศาสตร์ของวัดไทย

History of Weights and Measures in Thailand

ประวัติชั่งตวงวัดไทย

History of weights and measures

ก่อน พ.ศ. ๒๔๔๐

ประเทศไทยรู้จักใช้วิธีชั่งตวงวัดกันแพร่หลาย มาแต่โบราณกาล วิธีที่นิยมใช้กันมาก ได้แก่วิธีของไทย จีน และวิธีของฝรั่ง ซึ่งมีพิถีพิถันแตกต่างกัน ซึ่งทำให้เป็นอุปสรรคต่อความเจริญในการค้าขาย

พ.ศ. ๒๔๔๐

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) มีพระราชปรารภที่จะวางระเบียบการชั่งตวงวัดให้เป็นหลักฐาน จึงทรงเป็นต้นทำของกระทรวง

Before 1897

Thailand has widely implemented metrological methods from time immemorial. The most common methods has been Siamese, Chinese and western. Such varied units of measurement have hindered trading developments.

1897

The King Chulalongkorn (Rama V) has expressed a desire to set up

เครื่องชั่งแบบมาตรฐานของนายตรวจ
มาตรฐานชั่งตวงวัด

เครื่องชั่งตราหมี ใช้สำหรับ
ชั่งสิ่งของมีค่า

เครื่องชั่งแบบโรเบอต์ ใช้สำหรับชั่ง
ยาสมุนไพร ส่วนประกอบของยา
ในร้านขายยาไทยโบราณ

เครื่องชั่งกัมพู ใช้สำหรับชั่งของหอม
และไปรษณีย์ภัณฑ์

เกษตรพาณิชย์ในการวางระเบียบในเรื่องนี้ ซึ่งเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีได้คิดที่จะใช้วิธีมาตราเมตริกเมื่อ ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) แต่ยังไม่เป็นผลสำเร็จ

พ.ศ. ๒๔๔๔

เจ้าพระยาเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยได้ทรงทราบเรื่องและพิจารณาเห็นว่าประเทศสยามมีสินค้าจำนวนมากที่จะต้องใช้ตวงชั่งตวงขายเป็นสินค้าสำคัญจึงได้ร่างพระราชบัญญัติอัตราตวงขึ้นมา ซึ่งขณะนั้นยังไม่มีทั้งชั่งและการวัด

a law of metrology as a benchmark. Chaopraya Surasakmontri has come up with the idea to implement the metric system, but the idea has not been materialized.

1901

Chaophraya Dheveswongwivat, the Minister for Agriculture, has raised a particular issue of measurement into consideration since Siam had rice as its main commodity, which has to be determined by volume measures. An act on volume measures had been drafted.

antagonist v.

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า
ดยบยัด ต้องใช้ ซึ่งใช้กันอยู่ในเวลานี้ ถึง
ว่ามีความมากแต่เดิมแล้วก็ดี แต่ทั้งหมึกที่
รดดไว้ให้แน่นอนนั้น บรรดาเครื่องใช้
ของ ต่างคนต่างทำขึ้นใช้ก็ย่อมต่างส่วนกัน
ไม่ได้กำหนดเป็นแบบเดียวกัน แต่เครื่อง
ก็มีเครื่องใช้กันอยู่หลายอย่าง เป็นการ
แก่การกระทำอยู่ ทรงพระราชดำริเห็นว่า
สิ่งนี้สิ่งใดที่เกี่ยวของกับผลประโยชน์

พ.ศ. ๒๔๔๕

รัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มมาตราการชั่งและวัดเข้าด้วย เจ้าพระยาอภัยภูธร (Mr. Rolin Jacquemyns) ที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน กับนายพลเสนาบดีที่ปรึกษากฎหมาย ได้ร่าง "พระราชบัญญัติวัดตองและชั่ง" ร.ศ. 119 ขึ้นใหม่ โดยบัญญัติให้ใช้เป็นวิธีเมตริก

พ.ศ. ๒๔๔๖

รัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรรมการขึ้นชุดหนึ่งเพื่อพิจารณาว่าควรใช้เครื่องชั่งตวงวัดวิธีใดจึงจะเหมาะ และคณะกรรมการได้ถวายรายงานกราบบังคมทูลว่า ควรใช้วิธีเมตริกเป็นแบบเดียวกัน

1902

The King Rama V has passed it to legal advisors for review and revision and to have the weighing and measuring instruments. Chaophraya Apairaja (Mr. Rolin Jacquemyns) and Mr. Chleser, the advisors, have drafted a Weights and Measures Act

1905

The King Rama V has been graciously pleased to establish committee to determine which one of the metrological systems should be adopted. The committee has concluded that the

เครื่องชั่งอิน ใช้สำหรับชั่ง
ข้าวเปลือก

เครื่องชั่งอิน ใช้สำหรับ
ชั่งข้าวเปลือก

ตุ้มน้ำหนักแบบมาตรา ใช้เป็น
แบบมาตราสำหรับตรึง
ความเที่ยงของเครื่องชั่ง

ทะนานตวงและวัดตวงเป็น
แบบมาตราเครื่องตวงของแห่งวัด
เจ้า และผลิตผลทางการเกษตร

พ.ศ. ๒๔๕๒

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) เจ้าพระยาอภัยภูธรประพันธ์ เสนาบดีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทำหนังสือกราบบังคมทูลว่าเห็นควรที่ประเทศสยามจะเข้าร่วมในอนุสัญญาระบบเมตริก (Metric Convention) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงเริ่มทำการติดต่อกับสำนักงานชั่งตวงวัดระหว่างประเทศในเรื่องการขอเข้าเป็นสมาชิก

พ.ศ. ๒๔๕๔

รัชกาลที่ 6 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดี กระทรวงมหาดไทยเสนาบดีกระทรวงพระคลัง และเสนาบดีกระทรวงนครบาล ประชุมปรึกษากัน

metric system should be adopted.

1909

In the era of the King Rama VI, Chaophraya Wongsanuprapan, the Minister of Agriculture has approached the International Bureau of Weights and Measures to apply for a membership. Finally,

1911

The King Rama VI, has ordered the ministers of interior, finance and municipality to hold consultation on the matter. The ministers held consultations and recommended to the

ทำความเห็นในเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง ที่ประชุมทูตเกล้าฯ ซึ่งถวายรายงาน
ความเห็น ว่าควรรับแบบวิธีเมตริกมาใช้

พ.ศ. ๒๔๕๕

ประเทศไทยได้แจ้งความจำนงค์ที่จะขอเข้าร่วมเป็นสมาชิกไปยังสำนักงาน
ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างประเทศ ที่ประเทศฝรั่งเศส และได้เข้าเป็นสมาชิกในนั้น

พ.ศ. ๒๔๖๖

รัชกาลที่ 6 โปรดเกล้าฯ ให้ตรา "พระราชบัญญัติมาตราซึ่งตั้งองวัด พระ
พุทธศักราช 2466" ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บทของกฎหมายว่าด้วย
มาตราซึ่งตั้งองวัดของประเทศ และในปีถัดมา ได้มีการออกกฎหมาย

King that Siam should adopt the metric system.

1912

Thailand has submitted a letter of intent to the International Bureau of weights and Measures (BIPM) in France, and the country has been granted a membership

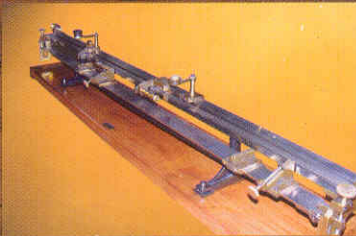
1923

The King Rama VI has been graciously pleased to enact the "Weights and Measures Act, B.E. 2466" as the country's master law on metrological units. In the following year, the first ministerial

เครื่องตวงตักเป็นแบบมาตราเครื่อง
ตวงของเครื่องวัดรับตราวัด
ความเที่ยงของเครื่องตวง

เครื่องตวงของเหลวที่เคหะหลวง
ได้สำหรับส่งตวงข้าว น้ำปลา
น้ำมันก๊าด ของเหลวอื่น ๆ

เครื่องวัดความยาวแบบมาตรา
พิกัดกว้าง 1 เมตร

เครื่องหมายค้ำบรวง
(ตราของกองช่างครุฑ)

ฉบับแรกขึ้นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

พ.ศ. ๒๕๓๔

ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมาย
ซึ่งตั้งองวัด

พ.ศ. ๒๕๕๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระเจ้าอยู่หัวได้ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา "พระราชบัญญัติมาตราซึ่งตั้งองวัด พ.ศ.
2542" ขึ้น และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่
116 ตอนที่ 29 ก วันที่ 21 เมษายน 2542 ซึ่งมีผลให้บังคับ
เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม 2542 เป็นต้นมา

regulation has been issued for the execution of the Act.

1995

Thailand applied to be a corresponding member of International Organization of Legal Metrology (OIML)

1999

The King Bhumibol Adulyadej was graciously pleased to enact the "Weights and Measures Act, B.E. 2542", and the Act was promulgated in the Government Gazette, Royal Decree Version, Volume 116, Part 29 a, dated 21 April 1999, that was effective since 18 October 1999.

